

1. Eerste indruk

We waren met z'n zessen. Samen zeilden we van San Francisco naar Korea op het Japanse schip *America Maru*. Het was augustus 1901. We waren voor het eerst uitgezonden als zendelingen voor het zendingsdeputaatschap van de Presbyteriaanse Kerk in de Verenigde Staten van Amerika. Zoals de meeste mensen die voor het eerst varen, waren we de eerste dag zeeziek. Maar op de tweede morgen was de zee kalm en heel mooi. We zeilden recht op de rand af van een groot, vreemd bad vol blauwgroen water dat een mijlenlang schuimspoor naliet. Het was of het water de boot tegenhield. Het scheen dat wij veel lager waren dan de verre horizon, alsof we voortdurend omhoog moesten zeilen zonder ooit de top te bereiken. Op de lagere dekken waren veel Japanners en Chinezen, zowel voor- als achterdeks. De meesten van hen zaten gehurkt in het zonlicht om te herstellen van de zeeziekte van de afgelopen nacht. Sommigen hadden hun deken al uitgespreid op een overdekte plaats. Ze speelden voortdurend met lange, dunne kaarten of dobbelstenen om geld.

Op dat moment ontdekten we een man die wat apart zat van de rest. Hij was gekleed in het vreemdste kostuum dat ik ooit had gezien. Hij droeg een lange, losse jas van witte zijde met mouwen van wel dertig centimeter breed. Op zijn hoofd had hij een glimmende, zwarte hoed met een stijve rand van bijna tien centimeter en een hoge bol in het midden die nog het meest op een ondermaatse klaphoed leek. Later hoorden we dat hij was gemaakt van dichtgeweven paardenhaar, met stijfjes bewerkt en opgepoetst. Hij was zo doorschijnend dat je de vorm van het bijzondere kapsel van de man kon zien:

*Koreanen droegen speciale hoeden die pasten over de knotjes boven op hun hoofd.
De mannen op de foto zijn Koreaanse helpers van de Presbyteriaanse Kerk (1892).*

een hoge knot van zwart haar onder de bol, doorstoken met een witte pen. Uit wat we hadden gelezen, wisten we dat hij een Koreaan moest zijn. En omdat we ons leven aan het geven waren voor Korea, waren we op slag hevig geïnteresseerd en probeerden we een praatje met hem te maken. Maar hij kende weinig Engels en wij spraken geen Koreaans. Dat schoot dus niet op. De volgende dag vonden we echter een Japanner die dacht dat hij ons kon helpen. Samen gingen we naar beneden. We zeiden tegen de Koreaan wat we wilden zeggen en de Japanse heer schreef het uit in die mysterieuze karakters die een Chinese wasserij sieren en die de Chinezen, de Japanners en de Koreanen gezamenlijk gebruiken, zoals wij vroeger het Latijn gebruikten. Terwijl onze Japanse vriend schreef, stond de Koreaan over zijn schouder mee te kijken. We zagen dat hij het begreep. Hij stak zijn hand uit, nam de pen en schreef als antwoord terug: ‘Mijn naam is Whang. Ik

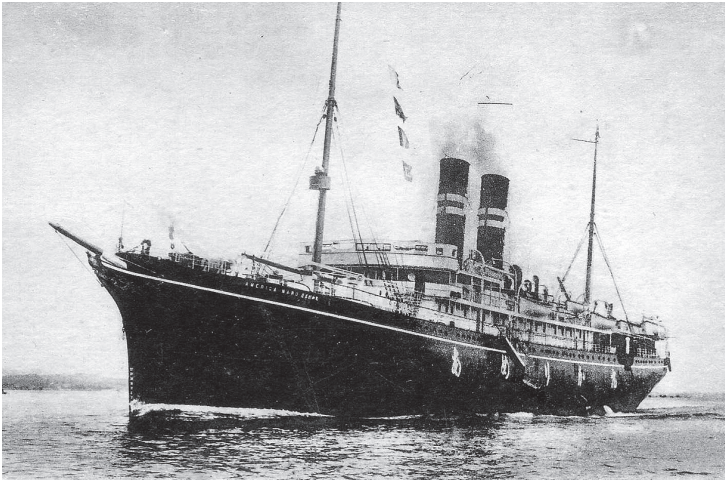
ben geen christen, maar ik ben blij dat jullie naar Korea gaan om mijn volk te helpen.'

Na dit voorval kwam meneer Whang iedere dag naar het bovendeck om ons Koreaanse woorden te leren. Wij waren met z'n zessen, zoals ik al zei. Ons gezelschap bestond uit de zendelingen E.H. Miller en W.M. Barrett, de dames Mattie Henry en Mary Barrett en mevrouw Blair en ikzelf. We waren als kinderen die net naar school gaan. We waren zo verlangend om te beginnen dat we ons niet realiseerden dat er een Herculestaak voor ons lag. Dat maakte ons moedig. Ik heb een notitieboek met haast tweehonderd woorden die ik van de lippen van de heer Whang opving. Veel woorden bevatten fouten, sommige kan ik niet eens identificeren. Toch is dit boek mij ontzettend dierbaar. Het zijn mijn eerste stappen in de Koreaanse taal.

*We merkten dat de Koreanen een
liefhebbend en hartelijk volk zijn.*

Langzamerhand naderden we Japan. Eerst kwamen we in Yokohama en toen in Kobe. Daar stapten we over op een ander schip. Meneer Whang ging de ene kant op en wij de andere. We hebben onze vriend tot op deze dag nooit teruggezien. We weten niet of hij nu christen is of niet, maar ik zal altijd veel aan hem verschuldigd blijven. Net voor hij vertrok bijvoorbeeld, kwam hij ieder van ons een handgeschreven spreuk brengen en een witzijden zakdoek. Toen en daar merkten we al dat de Koreanen een liefhebbend en hartelijk volk zijn. Het schijnt of ze de woorden van de Meester al kenden voordat ze die hadden gehoord, dat het gezegender is om te geven dan om

te ontvangen. Ik heb het sindsdien steeds opnieuw gemerkt. Onze nieuwe boot was geen *America Maru*. Hij kon zelfs niet vergeleken worden met de goed uitgeruste veerboot die tegenwoordig Japan met Korea verbindt. Het was een van die kleine vrachtbootjes die rond de kust van Japan en Korea zwermen, met een Japanse bemanning en ‘buitenlands eten’ van onbestemde kwaliteit en herkomst.

De America Maru.

Een dag lang zeilden we over de prachtige Japanse Binnenzee. Op de achtergrond bergen vol naaldbomen, watervallen en ontelbare eilanden met grote, welvende, uitgesneden tempeldaken die oprezen uit zwarte, geheimzinnige wouden. Dorpen, de hele reis lang dorpen met een myriade aan witte zeilen, vissersboten die de kust blokkeerden of van en naar de zee voeren. Ten slotte bereikten we Shimonoseki, de laatste Japanse haven.

¹ Vertaler: Een sampan is een klein kustbootje.